

МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП
ОСАМ ВЕКОВА
МАНАСТИРА МИЛЕШЕВЕ
ПОСЕБАН ОТИСАК

НАПОМЕНЕ О ПРАВОПИСУ И ЈЕЗИКУ ПОВЕЉЕ ДЕСПОТА СТЕФАНА ЛАЗАРЕВИЋА МАНАСТИРУ МИЛЕШЕВИ*

ВЛАДИМИР Р. ПОЛОМАЦ

У предмету овога прилога налази се истраживање најважнијих правописних и језичких одлика повеље деспота Стефана Лазаревића манастиру Милешеви.¹ Истраживање је засновано на фототипским снимцима повеље који су објављени у Веселиновић 2003 и Младеновић 2007. Од изузетни користи приликом истраживања била су нам и издања текстова, као и дипломатички и филолошки коментари аутора у поменутих радовима.

Излагање најважнијих правописних одлика повеље усмерено је само ка утврђивању степена присуства најважнијих одлика ресавског правописа. Испитивање је ограничено само на следеће граfiјске и правописне појаве: (а) употреба графеме њ; (б) употреба графеме ы у етимолошкој позицији; (в) употреба графеме і у функцији обележавања /и/ испред /ј/, али и у другим позицијама; (г) употреба графеме а у функцији обележавања поствокалске групе [ја]; (д) употреба графеме є (и е) у функцији обележавања гласовне групе [је]; (ђ) употреба надредних акценатских знакова; (е) употреба новије интерпункције; и (ж) употреба грчких слова.

Излагање најважнијих језичких одлика повеље усмерено је ка утврђивању степена заступљености особина српскословенског и српског народног језика, затим функционалне дистрибуције ових идиома, као и њихове раслојености у тексту повеље.

Од методолошких поступака примењених у истраживању посебно истичемо чињеницу да су све истражене правописне и језичке црте увек сагледаване у ширем контексту других сачуваних повеља из последње деценије 14. и прве половине 15. века, насталих у канцеларијама кнеза Лазара, деспота Стефана Лазаревића и деспота Ђурђа Бранковића и његових наследника.

*

Према степену заступљености особина ресавског правописа, повеље и писма кнегиње Милице (монахиње Јевгеније) и кнеза и деспота Стефана могу се поделити

* Рад је урађен у оквиру научног пројекта 178001 (*Историја српског језика*) Министарства просвете и науке Републике Србије.

¹ С обзиром на чињеницу да су најважније правописне и језичке одлике ове повеље већ детаљно истражене у Поломац 2011, сматрали смо значајним да се поводом великог јубилеја манастира Милешеви један број важнијих црта систематизује и презентује овде у посебном раду.

у три групе: (а) документи у којима преовлађују одлике рашког правописа (одлике ресавског правописа нису потврђене или су потврђене изолованим примерима); (б) документи у којима употреба ресавског правописа није стабилизована; и (б) документи у којима је употреба ресавског правописа доследније изражена.

У првој групи докумената налази се писмо кнегиње Милице и кнеза Стефана Дубровчанима из 1392. године писано у целини рашким правописом, као и повеља кнегиње Милице (монахиње Јевгеније) Великој Лаври (настала између 1394. и 1395. године) у којој преовлађује рашки правопис уз малобројне примере који би указивали на предресавску еволуцију правописа (уп. Поломац 2011: 469, 2012б: 289).

Унутар друге, и најбројније групе докумената, може се успоставити финије градирање. Слабије су изражене одлике ресавског правописа у повељи монахиње Јевгеније Дечанима (између 1397. и 1402. године), као и у два повеља упућеним Хиландару (старија настала између 1392. и 1402, а млађа 1411. године). У односу на ове документе одлике ресавског правописа нешто су израженије у трима повељама Великој Лаври (најстарија из 1398, млађа из 1407. и најмлађа настала између 1414. и 1415. године), као и у повељи упућеној Хиландару насталој између 1406. и 1407. године. Унутар друге групе докумената највише одлика ресавског правописа забележено је у повељи Светоме Пантелејмону (оригинал из 1395. и копија из 1400. године), у повељи деспотици Јевпраксији из 1404. или 1405. године, и у повељи Великој Лаври из 1427. године (уп. Поломац 2011: 469, 2012б: 290–291).

Повеља деспота Стефана Лазаревића манастиру Милешеви припада трећој групи докумената, повељама са доследније израженим најважнијим одликама ресавског правописа. Поред наше повеље, овој групи припадају и повеља монахиње Јевгеније Хиландару настала између 1394. и 1402, као и три повеље деспота Стефана: Дубровнику из 1405, манастиру Тисмени из 1406, и Ватопеду из 1417. године (уп. Поломац 2011: 469, 2012б: 292).

У релативно кратком тексту повеље забележено је двадесет примера употребе графеме њ. Највише примера (укупно 9) долази у функцији обележавања изговорног полугласника у предлозима и/или префиксима *вѣ-, сѣ-, кѣ-*: *кѣ* 15, *кѣ* 14, *кѣмѣсто* 36, *сѣтворѣ* 25, *сѣдрѣ* жати 30, као и у заменичком корену *вѣс-*: *кѣсѣ|м|ѣ* 30; укупно шест примера долази у финалној позицији: *стеѣанѣ* 9, *м(н)л(о)|сѣтѣ* 14, *кратѣ* 17 (ген. мн.), *сѣхѣ* 20, *изволнтѣ* 30, *сѣмѣонѣ* 37, а пет примера у склопу диграфа којим се обележава вокално /р/: *сѣблѣмѣ* 10, *м(н)лосѣдѣ* 11, *сѣбскаго* 13, *четвѣрто* 24, *дрѣзнѣт|ѣ* 34². У свим наведеним позицијама очекивано се срећу и други знаци, најчешће танко јер: *сѣмѣртныхѣ* 17, *сѣмѣртїю* 19, *сѣрѣдннѣ* 31; *кѣвѣренѣнаго* 8, *вѣ* 9, 10, 16х2, 23, 36, *кѣзвѣратише* 17, *кѣмѣсто* 36; *вѣсако* 6, *кѣсѣ|м|ѣ* 10, *кѣсѣхѣ* 18, *кѣсѣ|х|шыѣ* 28; *ц(а)р|сѣткѣоуѣтѣ* 1, *прѣмоуѣдрїнѣ* 1/2, *ц(а)рь* 2, *вѣкѣвоѣ* 2, *подѣбаѣтѣ* 4, *вѣдѣмѣ* 7, итд.; *прѣдрѣжѣтѣ* 1, *всѣдрѣжитѣлѣ* 2, *ѣвѣрѣзѣоуѣмѣ* 5, *самѣдрѣжѣца* 12, *сѣбскаго* 12, *сѣбѣсѣкихѣ* 17, *сѣбсѣкоу* 34.

² Приликом навођења примера придржавали смо се следећих начела: (1) надредно слово спуштано је у ред, што је и посебно означавамо вертикалним цртама ||; (2) скраћенице под титлом разрешаване су што је и посебно означавамо округлим заградама ( ); (3) скраћенице без титли разрешаване су што је и означавамо четвртастим заградама [ ]; (4) у изломљеним заградама { } дате су реконструкције оштећених или тешко читљивих делова текста; (5) надредни акценатски знаци нису доношени, изузев у одељку у коме се разматра њихова употреба; (6) савремена правописна правила о писању великог слова нису преношена; (7) уз сваки пример наведен је број реда у коме се налази.

Десетеричко *ї* употребљава се скоро доследно у функцији обележавања консонанта /и/ испред /ј/. Само у једном примеру у овој позицији употребљена је графема *и*: *прнѣхω|л|ь* 3. Десетеричко *ї* забележено је у неколико примера и у склопу диграфа *їи*, којим се у складу са нормом ресавског правописа обележава дуго /и/ добијено сажимањем у облицима лок. јд. и ген. мн. именица ж. и с. р. меке промене: *нахожѣ|д|енїи* 16 (лок. јд. с. р.), *бл(а)годѣтѣл[т]кїи* 20 (ген. мн. с. р.), *данїи* 28 (ген. мн. с. р.), као и у облицима сложене придевске деклинације: *силнїи* 1 (ном. мн.), *прѣмоудрїи* 1/2 (инстр. јд.), *г[о]|с|п[о]|л|ствовавшїи|х|[ь]* 34 (ген. мн.). Изван наведених позиција употребљава се ова графема само у једном примеру у интерконсонантском положају у несловенским речима: *хтїторь* 12.

Графема *ы* у етимолошкој позицији значајно претеже (више од три пута) над графемама *и* и *ї*. Примери: *крѣпкыѣ* 3 (ген. јд.), *роукы* 3 (ген. јд.), *с(вє)тыхъ* 11, 21 (ген. мн.), *срѣвскыхъ* 12 (ген. мн.), *савы* 13, 23 (ген. јд.), *бывшє* 14, *быхъ* 15, *разлїчннхъ* 16 (лок. мн.), *иноплємѣ|н|нын|х|[ь]* 16 (ген. мн.), итд; *прѣмоудрїи* 1/2 (инстр. јд.), *всєкогатїє* 3 (ген. јд.), *нашцаюшомъ* 5/6, *мона|с|тиръ* 22, итд. О тежњи за враћањем ове графеме у етимолошки положај сведочи и један пример употребе *ы* на месту етимолошког /и/: *м(о)лнтвмы* 17/18.

У повељи се доследно употребљава графема *а* у функцији обележавања гласовне групе [ја] у поствокалском положају: *бл(а)говолєнїа* 6, *окааннѣю* 17, *прѣ|д|нїа* 19, итд.

Повељу деспота Стефана Лазаревића манастиру Милешеви одликује и редовна употреба спирита и акцената (посебно оксије, обичне и двоструке варије).

Спиритус ленис употребљава се искључиво у правописној функцији изнад вокалске графеме или лигатуре, најчешће у иницијалној позицији, самостално или у комбинацији са оксијом: *и* 1, 2, 4, *є* *ліко* 4, 11, *ї* *же* 8, *и* *хъ* 15, *ї* *ко* 6, *ї* *же* 13, *ѿ* 14, а ређе и у медијалној и финалној позицији, увек самостално: *ц(а)р|с|твоујѿтъ* 1, *прнѣхω|л|ь* 3, *подоваєтъ* 4, *прѣїєдннцн* 7, *бл(а)годѣстроєнїа* 8, *всакѿ* 6, *моємъ* 20, *моємоу* 21, *тъкѿ* 6, *вѣроу* 9, *м(н)лосрѣдїє* 11.

Повеља се истиче редовнијом употребом оксије. Примери најчешће долазе у иницијалном слогу: *мнѿю* 1, *сїанїи* 1, *влѣстн* 1, *тѿго* 3, 4, *роукѣ* 3, *мѿчно* 4, *рѿж|д|еннѿмоу* 4/5, *роукѣ* 5, *жїкотнѿ* 6, *крѣменѿмоу* 6/7, *вѣдємъ* 7, *намъ* 8, *слоужѣбѿначелїа* 8, *дєспѿть* 9, *пїшѣ* 10, *гѿсподнїнъ* 10, *срѣвскаго* 12, *савы* 13, *зѣ* 14, *мнѿгѿю* 14, *хѿдатає* 14, *бывшє* 14, *многаж|д|н* 15, *бїхъ* 15, *мѿрн* 15, *сѣшн* 15, *вратъ* 17, *дѿнїєлнжє* 18/19, *жївѿтомъ* 19, *сїхъ* 20, *кєлнкынхъ* 20, *гѿсподнн* 22, *мїлѣшекє* 23, *пєтъ* 23, *мѿравнц|х|[ь]* 23, *гѣгла* 24, *трєтїє* 24, *гѿдннѣ* 26, *гѿдн|н|ь* 26, *рѣботъ* 26, *кєлнкын|х|[ь]* 27, *коїннцє* 27, *данїи* 28, *крѣмѣ* 28, *сѿкѣ* 28, *мїлѣшевскѿмъ* 29, *мѿлоє* 29, *кого* *лѿбѿ* 31, *рѣзорнхω|л|ь* 33, *сѣва* 37.

Заједно са овим примерима иду и примери оксије изнад иницијалног слога у другом делу сложенице: *ннѿплємѣннн|х|[ь]* 16, *всєдрѣжнтєлъ* 2, *всєвѿгатїє* 3/4, *самодрѣжца* 12, *мврѿѿца* 12/13, *бл(а)гѿчїствѿю* 9, *градѿзїданнїа* 27.

Нешто је мање примера забележено у унутрашњим слоговима: *прѣмоудрїи* 1, *є* *ліко* 4, *ѿвѣрѣзѿшомъ* 5, *бл(а)годѣстроєнїа* 8, *гѿсподнїнъ* 10, *кєлнкааго* 13, *моємъ* 14, *недостѿннствѣ* 14, *сп(а)сєнъ* 15, *ратѣхъ* 16, *разлїчннхъ* 16, *ѿкааннѣю* 17, *вѣзвратнїше* 17, *нзкѿлнтъ* се 19, *ѿбладѿшомъ* 19, *прннесѿхъ* 21, *прнлѿжнхъ* 22, *мѿнастїрѣ* 22, 29, *рѣпелїєко* 25, *прннѿшенїє* 29, *нзкѿлнтъ* 30, *срѿдннкѣ* 31, *разѿврнтъ* 35, *помѿшн* 36.

Изнети примери употребе оксије, иако бројни, не представљају довољно поуздану грађу за закључивање о процесу преношења акцената у језику писара

део, свега осам редова (између 21. и 29. реда). У есхатоколу повеље налазе се санкција (између 29. и 37. реда) и потпис (38. ред). С обзиром на овакву дипломатичку структуру повеље, употреба српскословенског језика потпуно је очекивана. Српскословенски језик продире и у текст диспозиције, у чијем су типизираним тексту (набрајање дарованих села и имунитетска одредба) налазе само ретки наноси српског народног језика: предлог у: петъ [се]лъ оу моравици|х|[ъ] 23; наставак -е у лок. јд. именица некадашњих -ā- основа: въ млѣшеке 23; 3. л. мн. през. глагола *давати*: и сокъ да не даваю 28. Текст диспозиције посебно је интересантан са лексичког аспекта будући да нам омогућава увид у терминологију феудалних обавеза у средњовековној Деспотовини. Поред обавеза које су нам познате и из ранијих векова (*традозиданије* и *соћ*), овде се помиње и *војница*, „нова феудална обавеза за покривање нараслих војних трошкова у Деспотовини“, као и *унча* (термин настао метонимијом од назива за новац), у истом значењу (Лексикон 1999: 97–98).

Најважније фонетске и фонолошке одлике српскословенског језика употребљеног у повељи огледале би се у следећем:

(1) Изузев већ поменутог примера екавизма у наставку лок. јд. въ млѣшеке 23, графема *ѣ* се у повељи доследно пише на етимолошком месту, што представља још једно сведочанство о архаизирању правописне норме и њеном враћању ћирилометодијевским узорима. У вези са овим питањем, потребно је још једном нагласити да је гласовна вредност графеме *ѣ* и у другим повељама из времена Деспотовине, неспорна, екавска. Теоријску могућност коју поводом грађе Есфигменске повеље деспота Ђурђа допушта П. Ивић (1991: 16) – писање графеме *ѣ* у етимолошком положају одражава чување индивидуалности ове фонеме у језику писара – треба одбацити, будући да у повељама из овога периода нема језичких одлика шумадијских и смедеревско-вршачких дијалеката, већ само језичких особина југоисточних српских говора, у којима је екавизам стабилан већ у 14. веку (уп. Поломац 2011: 169, 2012а: 135–137).

(2) У повељи манастиру Милешеви, као ни у другим повељама из канцеларије деспота Стефана, нема примера који би сведочили о присуству промене изговорног полугласника у /а/. И материјал повеља и писама из канцеларије деспота Ђурђа (уп. Поломац 2012б: 137–138) упућује на то да је процес замене ове фонеме на подручју Деспотовине каснио у односу на иновативнији штокавски запад (теза П. Ивића и М. Грковић (1971: 53–59).

(3) У повељи нема примера за вокално /л/, као ни за /у/ које би било пореклом од њега. И овде треба напоменути да неспорних примера ове промене нема ни у другим повељама деспота Стефана (уп. Поломац 2011: 179–181). Промена је забележена само у два повељама деспота Ђурђа Бранковића (уп. Поломац 2012а: 139–140).

(4) Повељу одликује и одсуство примера у којима би се очекивала промена сонанта /л/ на крају слога. Ова промена није забележена ни у другим повељама деспота Стефана Лазаревића (уп. Поломац 2011: 191–192). Примери вокала /о/ на месту сонанта /л/ бележе само изолованим примерима у два повељама деспота Ђурђа Бранковића (уп. Поломац 2012а: 140–41), док се у повељама његових наследника ова промена јавља као системска одлика језика (уп. Поломац 2012в: 349–351).

(5) Српскословенски фонетизам предлога и префикса *в-/въз-* присутан је скоро доследно: *въвъреннаго* 8, *въ* 9, 10, 16х2, 23, 36, *въ* 15, *възвратише* 17, *въдѣсто* 36,

уз један, већ помињани изузетак у диспозицији повеље, у којој се бележи фонетизам *y-* у предлогу: *пѣть [сѣ]ль оу моравица|х|ь* 23. Оваква ситуација одликује и друге манастирске даровнице настале у канцеларијама деспота Стефана Лазаревића и деспота Ђурђа Бранковића (уп. Поломац 2011: 198).

(6) У повељи је доследно присутан српскословенски фонетизам *шш/жж* у резултату старог јотовања: *мошно* 4, *лице* 34, *вѣ[дв]щемь* 36, *помощи* 36, итд.; *рожд|д|ен|номоу* 4/5, *нахожд|д|енн* 15, *наважд|д|енн* 16, итд. Доследна или преовлађујућа употреба фонетизма *шш/жж* у резултату старог јотовања одликује и друге манастирске даровнице деспота Стефана Лазаревића и Ђурђа Бранковића (уп. Поломац 2011: 203).

(7) У духу српскословенског језика у повељи се доследно налази фонетизам *вс-*: *всако* 6, *вѣс|м|ь* 10, *вѣс|х|ь* 18, *вѣс|х|[ь]* 28. Овакво стање одликује и друге повеље деспота Стефана Лазаревића, као и манастирске даровнице деспота Ђурђа Бранковића. Метатеза у духу српског народног језика забележена је само у двама повељама деспота Ђурђа Бранковића (повеља Дубровнику из 1445. године: *свѣдѣ* 33; повеља градачком митрополиту Венедикту: *свѣс|х|[ь]* 15) (уп. Поломац 2011: 212).

Најважније морфолошке одлике српскословенског језика у повељи огледале би се у следећем:

(1) Забележени су само српскословенски наставци *-е* и *-и* у лок. јд. именица некадашњих *-ǫ/-jǫ-* основа: *вѣ вѣцѣ* 36, *ω недостонн|ствѣ* 14; *вѣ мори* 15, *вѣ нахожд|д|енн* 16.

(2) У ген. јд. именица некадашњих *-ǣ-* основа забележен је само српскословенски наставак *-и* (<ы): *роуки* 3, *савы* 13, 23, *вл[а]|д|шыаки* 18.

(3) Српскословенски наставци *-оју* и *-еју* долазе у инстр. јд. именица некадашњих *-ǣ/-jǣ-* основа: *короу* 9, *землю* 34.

(4) У повељи нису забележени облици показних заменица са партикулама *-j* и *-зи* у духу српског народног језика: *того* 3, 4 (ген. јд.), *тѣм(ь)* 25 (дат. мн.). Забележени су и други српскословенски облици: *азь* 9, *мнѣ* 30 (дат./лок. јд.), *мноу* 1 (инстр. јд.), *вѣс|м|ь* 10, *вѣс|х|ь* 18, *вѣс|х|[ь]* 28, итд.

(5) Забележени су само српсл. облици сложене придевске деклинације. Наставак *-аю* карактеристичан је за облике ген./акуз. јд. м./с. рода: *вѣвѣрен|наго* 8, *с(вѣ)т(а)го* 12, 13, 22, *срѣбскаго* 12, *срѣбскаго* 13, *великааго* 13, *таковааго* 35, наставак *-ије* за облик ген. јд. ж. рода: *крѣп|кыѣ* 3, *вѣсекогатиѣ* 3/4, а наставак *-еј* за облик дат./лок. јд. ж. рода: *к(о)жѣн* 10.

(6) Из промене глагола треба посебно указати на наставак *-у* у 1. л. јд. презента: *молю* 30, затим на српскословенски облик 1. л. мн. презента: *вѣдемь* 7, као и на српскословенске облике 3. л. јд. и мн. презента: *подокаеть* 4, *изволитъ се* 19, *изволитъ* 30, *дръзнѣт|ь* 34, *разоритъ* 35; *ц(а)р|ствують* 1, *прѣдръжеть* 1. Већ смо поменули да је у диспозицији забележен само један облик 3. л. мн. презента у духу српског народног језика: *н сокъ да не даваю* 28. Посебно треба указати и на српскословенске облике 1. л. мн. аориста: *прнѣхω|м|ь* 3, *поврѣднхω|м|ь* 33, *разорнхω|м|ь* 33.

*

Повеља деспота Стефана Лазаревића манастиру Милешеви (настала око 1413. године) писана је високо нормираним ресавским правописом и српскословенским језиком. Малобројни елементи српског народног језика ограничени су на кратак текст диспозиције. Овакав однос српскословенског и српског народног

језика у повељи карактеристичан је и за највећи број других манастирских даровница насталих у канцеларији кнегиње Милице (монахиње Јевгеније) и кнеза и деспота Стефана Лазаревића (три повеље Великој Лаври (прва из 1394/1395. године, друга из 1407. и трећа из 1417. године); две повеље Хиландару (старија између 1392. и 1402. године, млађа 1406/1407. године); повеља монахиње Јевгеније Високиим Дечанима (између 1397. и 1402. године), повеља манастиру Тисмени (1406. године) и повеља Ватопеду из 1417. године). Поред типичних одлика српског средњовековног пословноправног стила (употреба термилошке и ономастичке лексике, номинализованост, деперсоналност, клишеизираност, директивност), посебност повеље представља афективност и емоционалност појединих делова, посебно експозиције у којој су литерарно стилизоване деспотове личне рефлексije.

ЛИТЕРАТУРА

- Веселиновић 2003: Андрија Веселиновић, Повеља деспота Стефана Лазаревића манастиру Милешеви, *Стари српски архив*, књ. 2, 193–202.
- Ивић – Грковић 1971: Павле Ивић и Милица Грковић, О почецима замене полугласа са *a* у ћирилским споменицима, *Зборник Машице српске за филологију и лингвистику*, XIV/1, 53–59.
- Ивић 1991: Павле Ивић, О језику и правопису у Повељи, у: П. Ивић, В. Ј. Ђурић и С. Ђирковић (прир.), *Есфиџменска повеља деспота Ђурђа/Esphigmenou Charter of Despot Djurdj*, Београд–Смедерево: Југословенска ревија – Завод за заштиту споменика културе, 12–18.
- Младеновић 2007: Александар Младеновић, *Повеље и писма деспота Стефана*, Београд: Чигоја штампа.
- Лексикон 1999: С. Ђирковић и Р. Михаљчић (прир.), *Лексикон српској средњег века*, Београд: Knowledge.
- Поломац 2011: Владимир Поломац, *Језик повеља и исјрава деспота Стефана Лазаревића и Ђурђа Бранковића*, Докторска дисертација у рукопису, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет.
- Поломац 2012а: Владимир Поломац, О језику повеља и писама деспота Ђурђа Бранковића са аспекта историјске дијалектологије, *Зборник Машице српске за филологију и лингвистику*, LV/1, 121–147.
- Поломац 2012б: Владимир Поломац, Типови ортографских норми у српским повељама од краја XIV и током XV века, *Научни састајанак слависти у Вукове дане*, књ. 41/1, 285–297.
- Поломац 2012в: Владимир Поломац, Језик повеља и писама деспота Лазара и Стефана Бранковића са аспекта историјске дијалектологије, *Српски језик*, XVII, 333–359.

Summary

NOTES ABOUT ORTHOGRAPHY AND LANGUAGE
OF THE CHARTER OF DESPOT STEFAN LAZAREVIC
TO MILESEVA MONASTERY

VLADIMIR R. POLOMAC

This paper examines the main language and orthographic features of the Stefan Lazarevic Charter to Mileseva monastery. The analysis indicated more consistent presence of the most significant features of the Resava orthography in the Charter, as well as the primary use of the Serbian Slavic language. Only a few impacts of the Old Serbian vernacular in the disposition of the Charter were recorded (one example for vowel /e/ instead of vowel *jat* in the locative singular of the nouns with former *-a-* basis, the preposition *y* (<*ѣ*), and the third person plural of the present without inflectional *-t*). This relation between Serbian Slavic and Old Serbian vernacular is typical for the most charters of the Princess Milica and Prince and Despot Stefan Lazarevic addressed to the monasteries.

Штампа:

Штампарија Издавачке фондације Архиепископије београдско-карловачке; Београд, Краља Петра 5
ISBN 978-86-87187-02-3 (ЕМ)

COBISS.SR-ID 201485580